

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
HUZURIDAGI KASBIY TA‘LIM AGENTLIGI
KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI**

**O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG
KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN TEXNIK
MEXANIKA FANIDAN MALAKA TEST SINOVİ TOPSHIRIQLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN TEXNIK MEXANIKA FANIDAN MALAKA TEST SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta‘lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Texnik mexanika fani talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me‘yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me‘yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentabrdagi “**Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta‘lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida**”gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Texnik mexanika

1. Nazariy mexanika;
2. Materiallar qarshiligi;
3. Mashina va mexanizmlar nazariyasi;
4. Mashina detallari.

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

T/r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Testlar soni
1	Nazariy mexanika.	Moddiy nuqta va qattiq jism kinematikasi, Nyutonning mexanika qonunlarini, mexanikadagi kuchlarni, impulsning saqlanish qonunini, energiyaning saqlanish qonuni, absolyut qattiq jismlarning muvozanati va tayanch reaksiya kuchlariga ham nuqta trayektoriyasi uning tezkil va tezlanish aniqlashga, dalanber prinsipiga doir masalalar yechishini bilish, farqlash hamda hayotiy vaziyatlarda tahlil qilish bo'yicha bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi.	8 ta
2	Materiallar qarshiligi	Materiallarni mustahkamligi, bikirligi va ustuvorligini hisoblash va tahlil qilishni, cho'zilish va siqilish, siljish, buralish va egilishdagi deformatsiyalarni aniqlash va hisoblash ularning epyuralarini qurish bo'yicha bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi.	8 ta
3	Mashina va mexanizmlar nazariyasi	Mexanizmlarni kinematik va dinamik tahlil qilish hamda loyihalashni, richagli, mushtumchali, tishli va shu kabi mexanizmlarni asur guruhlariga bo'lish va erkinlik darajasini hamda holaty planini tuzish va tezlik tezlanishlarini hisoblash bo'yicha bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi.	12 ta
4	Mashina detallari	Mashina detallarini hisoblash va loyihalashni, mexanik uzatmalar, vallar va o'qlar, podshipniklar, muftalar va shiponkali, shilisli birikmalarni hisoblash va loyihalash ishchi va konstruktiv chizmalarini chizish bo'yicha bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi.	12 ta

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60 %

3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog‘liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20 %
----	------------------------	---	------

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To‘rtta variantdan bittasi to‘g‘ri bo‘lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to‘g‘rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to‘g‘ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezonlari va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to‘g‘ri javob 2 ball, noto‘g‘ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

Test topshirig‘ini bajarish uchun 80 daqiqa vaqt me‘yori belgilanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat’iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko‘chirish, yordam so‘rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Texnik mexanika fanidan tavsiya etiladigan adabiyotlar.

1. D.A.Mamatova X.T.Nurullayeva. “Amaliy mexanika” (Mashinalar va mexanizmlar nazariyasi) Toshkent 2026 yil
- 2.D.A.Mamatova A.Nabiyev. “Amaliy mexanika” (Materiallar qarshiligi) Toshkent 2025 yil
3. Djuraev A., Maksudov R. “Mexanizm va mashinalar nazariyasi” Darslik. 1,2-qism. “Fan va texnologiya” nashriyoti., Toshkent-2019 y
4. I.G.Shin., Z.A.Shodmonkulov va b. “Texnik mexanika” Toshkent, Adabiyot uchqunlari - 2018 yil
5. A.Nabiyev. “Texnik mexanika” Toshkent 2010 yil

6. M.M. Mirsaidov va boshqalar. “Nazariy mexanikaning qisqa kursi”. O‘quv qo‘llanma, -T.: O‘zbekiston. - 2008

*Eslatma: test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to‘g‘ridan - to‘g‘ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko‘rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko‘ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.